

Op weg naar slem

Verantwoord slem bieden is moeilijk. Het is niet voldoende om te weten, dat je samen met partner veel punten hebt en dus misschien twaalf of zelfs dertien slagen kunt maken.

Minstens zo belangrijk is het dat de tegenpartij geen twee slagen opraapt in klein slem of één slag in groot slem. Op weg naar slem zijn we op zoek naar garanties om dergelijke ongelukken te voorkomen.

Er zijn twee manieren om erachter te komen of de tegenstanders snel (een) downslag(en) kunnen incasseren tegen een slemcontract.

1) Azen vragen, oftewel Blackwood. 4SA is het bod dat vraagt naar het aantal azen (en in bepaalde varianten van Blackwood naar andere tophonneurs in de troefkleur). Door Blackwood te gebruiken voorkom je dat zij twee azen (of hoge kaarten in de troefkleur) incasseren. Het aantal gezamenlijke azen (of hoge troefkaarten) is immers bekend bij de 'azenvrager'.

2) Een controlebod doen. Dit bod, dat ook wel *cuebid* wordt genoemd, wordt gedaan in een van de drie zijkleuren van een troefcontract. We noemen een aas of renonce in een zijkleur een 1^e controle en een heer of singleton een 2^e controle. Door controles te bieden wordt bekend of er direct twee slagen (aas en heer) in een zijkleur verloren zullen gaan.

Meestal bieden we 1^e en 2^e controles door elkaar heen. Het gaat er in eerste instantie om of zij al of niet twee slagen in de kleur kunnen oppakken.

Blackwood lijkt de gemakkelijkste aanpak. Na 4SA hoor je hoe het zit met de azen etc., waarna je al of niet besluit om slem te bieden. We gebruiken dan controlebiedingen en soms gaan controlebiedingen aan Blackwood vooraf.

Er zijn drie situaties waarin een directe toepassing van Blackwood niet goed is.

– Met sommige handen kan het antwoord op 4SA niet goed uitpakken. Dat geldt bij voorbeeld als een lage kleur troef is en er een antwoord komt boven 5-in-de troefkleur, waaruit blijkt dat we twee azen missen. We zitten te hoog!

– Van een tweede belangrijke situatie waarin een snel Blackwood biedverloop verkeerd is, laten we voorbeelden zien.

A.

West Oost

1SA 2♥*

3♠** ??

* Jacoby **4-kaart schoppen mee, goede hand

Oost heeft

♠ HV1075

♥ A3

♦ V876

♣ A8

B.

West Oost

1SA 2♣*

2♠ ??

* Stayman

♠ AHB10

♥ AV64

♦ V854

♣ 2

Oost heeft in beide voorbeeldsituaties een hand met slemmogelijkheden. Blackwood proberen? Neen, in beide gevallen schieten we niets op met een antwoord dat één aas belooft. In situatie A kan west hebben:

A.
 West Oost
 1SA 2♥
 3♠ ??

West 1	Oost
♠ AB98	♠ HV1075
♥ HVB9	♥ A3
♦ B9	♦ V876
♣ HV10	♣ A8

West 2	Oost
♠ AB98	♠ HV1075
♥ H976	♥ A3
♦ HB	♦ V876
♣ HV10	♣ A8

In situatie B kan west hebben

B.
 West Oost
 1SA 2♣
 2♠ ??

West 1	Oost
♠ V754	♠ AHB10
♥ HB5	♥ AV64
♦ B4	♦ V854
♣ AHV4	♣ 2

West 2	Oost
♠ V754	♠ AHB10
♥ HB5	♥ AV64
♦ H3	♦ V854
♣ AH42	♣ 2

Tegenover alle westhanden zou oost op een direct Blackwood-bod steeds één aas horen. In beide gevallen gaat een slem down tegenover west 1 en wordt klein slem gemaakt tegenover west 2. Waarmee is aangetoond dat een directe toepassing van Blackwood verkeerd is. Oost moet niet direct naar azen vragen, maar eerst een controlebod doen.

De juiste biedverlopen in de beide probleemsituaties.

A.			
West 1	Oost	West 2	Oost
1SA	2♥	1SA	2♥
3♠	4♣ ^a	3♠	4♣ ^a
4♥ ^b	4♠ ^c	4♦ ^a	4SA ^d
pas		5♦ ^e	6♠ ^f
		pas	

^a controlebod

^b controlebod; ontkent controle in ruiten

^c dan is slem uitgesloten

^d Blackwood

^e één aas

^f we missen een aas; klein slem zal wel worden gemaakt

B.

West 1	Oost	West 2	Oost
1SA	2♣	1SA	2♣
2♠	4♣ ^a	2♠	4♣ ^a
4♥ ^b	4♠ ^c	4♦ ^d	4SA ^e
pas		5♦ ^f	6♠ ^g
		pas	

^a controlebod; ♠ troef en sleminteresse

^b controlebod; (ontkent) controle in ruiten

^c dan is slem uitgesloten

^d controlebod

^e Blackwood

^f één aas

^g we missen een aas; klein slem zal wel worden gemaakt

– De derde belangrijke situatie, waarin Blackwood geen zin heeft: je hebt een renonce. Als er een of meer azen ontbreken, zal het gokwerk worden omdat partners aas tegenover de renonce kan zitten.

In volgende afleveringen van *De basis van conventies* zullen we nog eens ingaan op Blackwood en controlebiedingen. Zoals we hebben gezien is de materie moeilijk genoeg.

Voorlopig hebben we geleerd:

- wees voorzichtig met Blackwood, als de kans bestaat dat je te hoog komt (vooral met een lage kleur als troef);
- doe geen Blackwood met een zwakke kleur, d.w.z. een kleur zonder 1^e en 2^e controle;
- doe geen Blackwood met een renonce.

(RKC) Blackwood (1)

Azen vragen is eigenlijk een soort kunstje. Toen Easley Blackwood in 1933 verzond dat je met een bod van 4SA kon vragen naar het aantal azen van partner, vonden sommigen dit maar niks. Een soort 'vals spelen', volgens puristen. In de jaren die volgden liet men de bezwaren tegen de Blackwoodconventie los. Van 'misbruik van 4SA' ging het via 'toch wel handig' naar 'bijna onmisbaar'.

Varianten van Blackwood (er zijn er tientallen) zijn gekomen en gegaan. Ik bespreek hier alleen de meest eenvoudige methode en daarna de huidige, populaire variant.

West heeft

♠ HVB3
♥ 5
♦ HVB76
♣ AHB

A.

West	Oost
-	1♠
??	

Er zijn heel weinig handen, waarmee je meteen denkt aan slem. Dit is een voorbeeld. Je mist drie azen. Het enige wat je wilt weten: heeft partner één, twee of drie azen? Het is onmogelijk dat partner geen enkele aas heeft. West antwoordt hier direct met 4SA (Blackwood) en vraagt daarmee naar het aantal azen van oost.

Naast de westhand twee mogelijke oosthanden:

West	Oost 1	Oost 2
♠ HVB3	♠ A10974	♠ A109754
♥ 5	♥ AV93	♥ HVB
♦ HVB76	♦ 9	♦ 3
♣ AHB	♣ V102	♣ V82

West	Oost
-	1♠
4SA	??

De eenvoudigste antwoorden op 4SA (Blackwood) zijn

- 5♣ geen aas of vier azen (vergeet dit laatste maar; het komt niet voor)
- 5♦ één aas;
- 5♥ twee azen;
- 5♠ drie azen.

Met oost 1 is 5♥ het antwoord op 4SA; met oost 2 komt er 5♦.

West kan nu het bieden besluiten. Tegenover oost 1 met 6♠; tegenover oost 2 met 5♠; slem zal dan immers down gaan vanwege het verlies van de twee rode azen.

Dit voorbeeld van een direct Blackwood-bod op een 1-opening is een uiterste zeldzaamheid. Vaak komen er eerst enkele biedronden; daarna volgt pas het slemonderzoek.

Een paar voorwaarden voor slem:

- voldoende kracht in de gezamenlijke handen; als regel geldt dat er met twee evenwichtige handen tegenover elkaar (veel) honneurkracht nodig is. Met onevenwichtige handen gaat het om een goede fit en (top)controles.
- het vaststellen van een troefkleur; soms weten we dat we in buurt van slem zitten, maar nog niet of we een fit hebben; bouw het bieden dan rustig op; vertrouw op een aantal regels voor forcing/niet forcing biedingen (b.v. een 'vierde kleur conventie' maakt het bieden forcing).
- voldoende controles in zijkleuren; aan Blackwood gaan vaak controlebiedingen vooraf; controles zijn niet alleen azen of heren, maar ook singletons of renonces.

De meest recente vorm van Blackwood is ingewikkeld voor beginners; toch vertel ik hier de hoofdlijnen, omdat 'iedereen' tegenwoordig deze variant speelt.

♠ AB98
♥ HV6
♦ V8
♣ HV103

West	Oost
-	1♣
1♠	3♠
??	

De slemkansen zijn groot. We missen drie azen en twee tophonneurs in troef. Azen vragen met 4SA? Nee, er is een kansje dat we in ruiten twee slagen verliezen. We starten het slemonderzoek met een controlebod (cuebid) in klaveren. Oost antwoordt 4♦, een ruitencontrole.

4♣	4♦
??	

Nu is het wel tijd voor 4SA - Blackwood. De variant van de laatste twintig jaar heet Roman Keycard Blackwood (1430). De betekenis van de toevoegingen:

- Roman; de antwoorden van 5♣ en 5♦ hebben een dubbele betekenis: 1 of 4 resp. 0 of 3 'azen' (zie ook onder bij 1430)
- Keycard: troefheer en troefvrouw gelden naast de vier azen als extra sleutelkaarten (keycards); troefheer telt mee als (5^e)aas; troefvrouw wordt óf direct (nl. met twee azen) óf mogelijk later aangegeven.
- 1430: antwoorden van 5♣ en 5♦ worden omgedraaid: 5♣ belooft 1 of 4 (van 5) azen/keycards; 5♦ 0 of 3 (van 5) azen/keycards; de reden hiervan is dat een antwoord van 1 'aas'/kc vaker voorkomt dan 0 'azen'/kc's

4SA	5♦
-----	----

We horen hier 0 of 3 van de 5 'azen'/keycards. We missen een aas (of troefheer). Verder kan ook troefvrouw ontbreken. Voor klein slem zijn vier keycards plus troefvrouw nodig. We informeren hiernaar met 5♥.

5♥	6♦
6♠	pas

Oost zal zonder troefvrouw 5♠ ('worst first' – met slecht nieuws zo laag mogelijk blijven); Een 6♦-antwoord belooft troefvrouw en daarnaast ♦H. West besluit het bieden met 6♠. De oosthand ziet er als volgt uit

♠ HV107
♥ A
♦ H65
♣ AB872

RKC Blackwood (1430) is tegenwoordig de standaardvariant van Blackwood. Een overzicht en een paar extra raadgevingen:

- Stel een troefkleur vast.
- Doe geen Blackwood met een renonce of met een ongedekte kleur (= zonder 1^e of 2^e controle); dan komen de andere slemwapens van pas (cuebids = controlebiedingen). Daarna kan azen vragen met 4SA nog steeds.
- Troefheer telt als vijfde 'aas'. Antwoorden op RKC Blackwood 1430 zijn: 5♣ = 1 of 4 'azen'; 5♦ = 0 of 3 'azen'. 5♥ = 2 'azen', zonder troefvrouw; 5♠ = twee 'azen' met troefvrouw.
- Op een 5♣- of 5♦-antwoord kan de 4SA-bieder vragen naar troefvrouw met het opvolgende bod (antwoord: opvolgende bod ontkent troefvrouw).

Inderdaad!

Het is een kwestie van onthouden en wakker aan tafel zitten: de 1430-variant van RKC Blackwood. Ik kom er nog eens op terug.